

**Karolinska
Institutet**

Institutionen för kvinnors och barns hälsa

Enheten för reproduktiv och perinatal omvårdnad

Born Online

Internets påverkan på barnmorskerollen

Examensarbete i sexuell, reproduktiv och perinatal hälsa, 15 hp
(Avancerad nivå), 2008

Författare:

Christin Myrberger

Leg onk ssk, barnmorskestuderande

Handledare:

Eva Nissen

Docent

Examinator:

Anna Hjelmstedt

Med. Dr.

Uppsatsen godkändes januari 2009 och kan
laddas ner från <http://myrberger.se/christin>

Med förhoppning om en givande läsning

Christin Myrberger

Barnmorska

Epost: christin@jordemor.net

Sammanfattning

Bakgrund: Internet som företeelse växer i omfattning. Internet är även ett verktyg för gravida och nyblivna föräldrar. En mängd sajter riktade mot blivande och nyblivna föräldrar finns. Dessa sajter är både informationskällor och kommunikationsmedel för föräldraparen. En bieffekt av detta är att barnmorskor kan nämnas av föräldrar på Internet och på så sätt bli identifierade i samband med sin yrkesutövning.

Syfte: Att undersöka hur barnmorskor uppfattar att föräldraparens aktiviteter på Internet påverkar deras yrkesroll.

Metod: En enkät har skickats till 177 barnmorskor på 10 mödravårds- och förlossningsenheter, 91 svar har erhållits.

Resultat: Barnmorskorna i gruppen är tveksamma till informationskvalitén på de sajter föräldraparen besöker för att inhämta information. Dock är det inte många barnmorskor som besöker de sajter föräldraparen nämner för dem. En övervägande del av barnmorskorna har svårt att uppskatta eller vet inte om föräldrarna dokumenterar sin graviditet eller förlossning på Internet. Möjligheten att bli omnämnd och identifierad i sin yrkesroll i publicerade graviditets- och förlossningsberättelser är det många barnmorskor som reagerar negativt på. Barnmorskorna uppger att det på enheterna inte finns någon policy, eller en oklarhet kring rådande policy, som beskriver om barnmorskorna får medverka på bild eller film.

Sökord: Internet, information, barnmorskor, graviditet, förlossning

Abstract

Background: The Internet phenomenon is growing in scale. The Internet is also a tool for pregnant women and new parents. There is a variety of sites targeted to prospective and new parents. These sites are both information and communication tools. As a side effect midwives may be mentioned by parents on the Internet and thus be identified in connection with their work.

Objective: To investigate how midwives perceive that their professional role is influenced by parents' Internet usage.

Method: A survey was sent to 177 midwives in 10 maternal health care and obstetric units. 91 replies were received.

Result: The midwives in the group are hesitant to the quality of the information on the sites parents visit to gather information. Not many midwives visit the sites parents mention. The overwhelming majority of the midwives has difficulty to estimate how many, or does not know if the parents document their pregnancy or childbirth on the Internet. Many midwives react negatively to the possibility to be named and identified in their professional role in pregnancy and childbirth stories. The midwives indicate that their units lack, or lack clarity of, a policy that describes how the midwives may occur in pictures and videos.

Keywords: Internet, information, midwives, pregnancy, childbirth

Innehåll

Sammanfattning	2
Abstract	2
Introduktion	5
Bakgrund	5
Generationsklyfta	6
Blivande föräldrar och Internet	6
Initiativ från hälso- och sjukvården	7
Andra webbsajter för gravida	8
Barnmorskans roll?	9
Syfte	10
Frågeställning	10
Metod	10
Studiens uppläggning	10
Test av enkäten	10
Urval	10
Svarsfrekvens	11
Databearbetning	11
Bakgrundsfakta	12
Etisk granskning	12
Resultat	13
Svarsgruppens karaktär	13
Barnmorskornas attityd till Internetanvändandet	13
Barnmorskor om föräldraparens informationsinhämtning	16
Barnmorskorna rekommenderar sällan sajter	18
Barnmorskors åsikt om att bli omnämnda på Internet	19
Diskussion	21
Metoddiskussion	21
Sammanfattning av resultat	21
Resultatdiskussion	22
Vad är trovärdigt och för vem?	22
Identifierbara barnmorskor	22

Fortsatt forskning	23
Behov av insatser	23
Referenser.....	25
Bilaga 1 – Svarsfrekvens per fråga	28
Bilaga 2 - Frågeenkät	33
Bilaga 3 – Brev till verksamhetsansvariga	40
Bilaga 4 – Brev till barnmorskor	41
Bilaga 5 – Översikt av några sajter	42

Introduktion

Jag är ingen "[digital native](#)" och kanske inte heller en "[digital immigrant](#)" men då jag under min utbildningsperiod nästan dagligen använt mig av datorn så har intresset för datorn och Internet som verktyg ökat. Jag har införskaffat mig egen dator, finns både på [Facebook](#) och [LinkedIn](#) samt har bloggat i samband med utbytesstudier i Chile. Jag har insett att datorer och Internet kommer att fylla en betydligt större roll för barnmorskan än att bara "skriva journal och slå upp i [FASS](#)". Därför har jag nu bestämt mig för att skriva en magisteruppsats om hur blivande och nyblivna föräldrar använder Internet och hur det påverkar barnmorskans yrkesroll.

När jag söker på *förlossningar* på nätet hittar jag flera berättelser jag känner igen, återberättade i skolan utan namnidentifikation. På nätet finns dessa berättelser med flertal namngivna barnmorskor och läkare. Jag har anat att detta kommer att bli ett dolt och växande problem för vårdpersonal, men vi kanske redan är där. Ingår det i vårt kommande yrke att bli återberättade och utlagda på nätet?

Genom barnmorskeutbildningen har temat om informationssökning i samband med sexuell, reproduktiv och perinatal hälsa gång efter annan kommit upp till ytan för diskussion. Välinformerade och välutbildade föräldrar ställer nya och ökade krav på barnmorskans yrkesområde varför ämnet känns både högaktuellt, spännande likväl som en ansats inför framtiden. Att jag som blivande barnmorska är insatt i de blivande föräldrarnas sökning efter information på nätet, att kunna kritiskt granska företeelsen och även ge råd i frågan känns för mig viktigt och intressant. Kan jag dessutom vara bevandrad i de blivande föräldrarnas olika sätt att dokumentera sitt barns födelse, kan jag både bistå med stöd och råd i detta område.

Jag inser att ämnet är ständigt föränderligt men med en fördjupning via en uppsats i området blir jag uppdaterad på dagens situation.

Bakgrund

Internet som begrepp har genomgått en revolution det senaste decenniet. Informationsmängden som idag finns tillgänglig på nätet är mycket större idag än för 10 år sedan. Fler människor i Sverige har fått tillgång till Internet och antalet hushåll med egen data med Internetuppkoppling har ökat dramatiskt (1). I takt med Internets utveckling under de senaste decenniet vänder sig allt fler människor till Internet för information innan man söker andra alternativ (2).

Ett förändrat socialt mönster kan ses i samband med den ökade och förändrade Internetanvändningen. Människor skaffar sig nya vägar att kommunicera och interagera med varandra genom olika funktioner på Internet. Ett samtal som förs på telefonen upphör då du slutar tala och lägger på luren, men när du lägger ut någonting på en blogg eller mikroblogg, så kan någon annan ta vid där du slutar och på så sätt fortsätter kommunikationen (3).

Webb 2.0, ett begrepp som myntades av Tim O'Reilly 2005 (4), innefattar många sajter där individer kan publicera bilder, video och annan media på ett enkelt sätt. Sajter som Youtube.com för videoklipp och Flickr.com för bilder ingår i begreppet webb 2.0. Även bloggar ingår i detta begrepp. Totalt sett ger webb 2.0 ett nytt sätt att använda Internet. Man går från att enbart söka och ta del av information på webbsidor, till att aktivt delta i diskussioner och konversationer. Att dela med sig av erfarenheter, åsikter och kunskap med omvärlden är en del av det nya sättet att använda Internet. En av drivkrafterna är att det blivit mycket lättare för individer att publicera material på Internet (5).

Denna förändring påverkar också hur Internet används av gravida och nyblivna föräldrar (6). Frågan är om barnmorskekåren är beredd på detta (7)?

Generationsklyfta

Barnmorskorna i Sverige är generellt äldre än mödrarna. År 2006 var bara en femtedel av barnmorskorna i Sverige under 40 år och 68% var 45 år eller äldre (8). Samma år var medelåldern bland förstföderskor 28 år och medelåldern bland samtliga nyblivna mödrar 30 år (9).

Det finns en klyfta mellan människor som växt upp med data, Internet och mobiltelefoner och den grupp människor som fått ta till sig den nya tekniken senare i livet. Man talar om *digital natives* och *digital immigrants* (10).

Det är sålunda inte uppenbart att Internetvanan är lika utbredd bland barnmorskorna som bland föräldraparen. Även om datorvana finns är förhållandet till Internet som informationskälla, samt Internet som kommunikationsmedel utöver epost, troligen inte lika fast i ryggmärgen. Enligt Håkan Selg vid Nationellt IT-användarcentrum vid Uppsala universitet går det en skiljelinje runt 35-års ålder. "*De yngre använder internet interaktivt i en nätgemenskap. De över 35 använder internet till att boka biljetter och ta reda på information. De kallas mejlgenerationen.*" (11).

En liknande reflektion har gjorts i en finländsk studie (7), dock utan att ha kvantifierat generationsklyftan mellan barnmorskor och föräldrar.

Blivande föräldrar och Internet

Förr i tiden var det vanligt att unga kvinnor hade en närmare kontakt med närstående som fick barn eller rent av erfarenheter att få assistera vid en förlossning. Den nya tidens sätt att leva har reducerat erfarenheterna för unga kvinnor och de får nu sin information om graviditet och förlossning genom andra källor. Idag kan den gravida kvinnan helt stå utan direkt erfarenhet av graviditet och förlossning i samband med sin egna första graviditet (12).

Graviditeten är en period i livet då behovet av information är stort och många kvinnor söker idag informationen över Internet (13; 14; 15; 16; 17). Många patienter vänder sig till Internet innan de vänder sig till sin läkare (2).

Om blivande föräldrar söker information med hjälp av sökorden *graviditet*, *förlossning* och *information* via sökmotorn Google får de mer än sexhundratusen träffar (18). Av dessa sexhundratusen kan man anta att endast ett fåtal, om ens några, är vetenskapligt granskade. Är

det rimligt att tro att blivande föräldrar eller den enskilda barnmorskan klarar av att sälla vad som är rimligt och trovärdigt bland all denna information som finns så lättillgängligt på Internet? Information som finns på Internet är både en fantastisk möjlighet men också en potentiell källa till oro och missförstånd för de som söker kunskap.

Information är inte bara av godo. Det beskrivs i en studie som riktar sig till förstföderskor över 35 år, där barnmorskor också deltar i fokusgrupper. Barnmorskor i studien beskriver att mödrarna ”vet mer än vad som är bra för dem”. Mödrarna i studien är alldeles för välinformerade och oroar sig över sådant som kan gå fel, enligt några av barnmorskorna. Barnmorskorna i denna studie beskriver att mödrarna ber om mycket information och de tenderar till att tänka att de bör ge kvinnorna så mycket information som de ber om. Kvinnorna i denna studie beskriver också en överkonsumtion av information så till den milda grad att de har haft svårt för att förbereda sig inför sin nya roll som mamma. Även barnmorskorna beskriver denna överinformation som att kvinnorna tappar sina instinktiva sidor och försöker kompensera med information som inte hjälper dem framåt utan bara gör dem förvirrade. En av barnmorskorna i fokusgruppen säger att kvinnorna faktiskt vet mer än vad du själv som barnmorska gör (17).

Många mödrar är idag yrkesverksamma utanför hemmet och släkten kan många gånger bo långt ifrån. Då ökar också behovet av att knyta kontakt med andra människor och genom vårt teknologiska informationssamhälle är Internet en av dessa vägar (3; 19; 20). Diskussionsgrupper på Internet är numera vanligt förekommande, se kartläggning av sajter i bilaga 5, och är en av de mest uppskattade möjligheterna bland gravida och nyblivna föräldrar (19; 21).

Det finns idag ett stort utbud av sajter som vänder sig till gravida och nyblivna föräldrar. I bilaga 5 har ett mindre urval listats för att visa på en del av vad blivande och nyblivna föräldrar kan finna på nätet.

En del sajter är rent informativa, med en envägskommunikation riktade mot föräldrarna. Andra sajter har en uttalad dubbelriktad kommunikation, mellan föräldrar och "experter", eller mellan olika föräldrar (bilaga 5).

I sammanhanget bör man också ta upp sajter som inte har ett fokus på graviditet och föräldraskap, men där föräldrar kan förväntas publicera material om sin graviditet och förlossning.

Initiativ från hälso- och sjukvården

På flera håll i världen provar man på att använda sig utav webbaserade hälsoprogram under graviditet och postpartumtid, det blir en extra möjlighet för mödravård och förlossningsenheter att hålla kontakt med gravida och nyblivna föräldrar via internet (7; 13; 17; 19; 20; 21; 22). I många av dessa vårdprogram ingår diskussionsmöjligheter för programdeltagarna. Diskussionsforumen i dessa program är ofta välbesökta med möjlighet för deltagarna att vara anonyma och de professionella kan gå in i diskussionen om behov finns.

I hälsoprogrammen finns information om olika mötesplatser och till aktuella sjukhus. I en del av dessa webbprogram gör individuella data att möjlighet finns att detektera riskgrupper (22). Dessa program kan vara ett sätt att utöka kontakten mellan sjukvård och föräldrapar samt ge extra stöd och råd i samband med barnafödande. Det kan vara både öppna program för alla gravida att komma åt (13) men oftast är de slutna och enbart tillgängliga för en särskild grupp (7; 17; 19; 20; 21; 22). Utbildning och stöd är två nyckelord i vården av de familjer som väntar barn. Det betonas att ett datasystem inom mödrahälsovård och förlossningsvård är väl lämpat då familjemönster ändras med mödrar som i många fall yrkesarbetar och med släktingar som bor långt borta. Ett förändrat familjemönster för med sig att behovet av stöd ökar och då ger Internet nya möjligheter att fylla dessa behov (19; 20; 22). De blivande föräldrarna kommer i framtiden vara vana vid teknologin redan från skolåren. Den stora frågan är hur barnmorskor ser på att använda ett internetbaserat system inom mödravården (7).

Flera länder beskrivs i olika artiklar som utmärkta länder att utveckla denna typ av hälsoprogram i då de unga datavana blivande föräldrarna på ett naturligt sätt kan ta till sig denna teknologiska informations- och kommunikationsmodell som en del av den förebyggande mödrahälsovården (22; 23).

I vårt grannland Finland började man redan 1996 bygga upp *The Net Clinic*, ett samarbete via Internet mellan blivande föräldrar och den professionella yrkeskåren inom mödrahälsovård och förlossningsvård. *The Net Clinic* har använts på flera håll i Finland och har även fungerat som en kontaktlänk föräldrar emellan. En pilotstudie har genomförts hos 21 föräldrapar från två orter i östra Finland genom graviditet och nyblivet föräldraskap under en period av ett år, för att utvärdera detta projekt. Pilotstudien visar på behovet av information, kunskap och stöd samt även på behovet av nya kontakter mellan föräldrar i samband med graviditet och barnafödande (19; 20).

I Sverige har man utvecklat INFPREG (www.infpreg.se), en webb-sida för personal inom hälso- och sjukvården och för allmänheten som rör infektion under graviditeten. INFPREG startades 1996 och arbetet utförs ideellt av experter inom området, Karolinska Universitets sjukhuset i Huddinge står för kostnaden. På INFPREG kan hälso- och sjukvårdspersonal logga in och ställa frågor till experter. Vissa delar av INFPREG är till för allmänheten och all information finns även på engelska (23).

Andra webbsajter för gravida

Långt ifrån alla webbsajter för gravida är utvecklade av hälso- och sjukvården. Det finns ett stort antal sajter med information riktad mot blivande och nyblivna föräldrar, där avsändaren antingen är ett kommersiellt intresse, ett antal privatpersoner eller helt enkelt anonym (bilaga 5). I en del fall finns experter, det vill säga legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal, med som avsändare.

I andra fall har en förlossningsenhet eller mödravårdsenhet tagit ansvar för expertsidan med tex fråga-svar och generella råd.

Bland dessa sajter för gravida finns många varianter representerade såsom enkelriktad information, fråga-svar med experter och öppna diskussionsforum där främst andra i samma situation kommenterar och svarar. Även möjlighet att dokumentera och berätta om sin graviditet och förlossning förekommer i stor utsträckning. Ett exempel på detta är sajten www.babyboom.nu, som uppger sig ha ”över 850 förlossningsberättelser” som vem som helst kan ta del utav (24).

För en överblick av ett urval av sajter för gravida och nyblivna föräldrar se bilaga 5.

Förutom de sajter som är direkt riktade mot gravida och nyblivna föräldrar bör man också vara medveten om de sajter som är av generell karaktär. Här ingår bland annat bloggar, fotodelningstjänster och videosajter. En sökning på ordet 'birth' på Youtube.com gav i augusti 2007 nästan 11 000 träffar (6), i november 2008 gav samma sökning över 86 000 träffar (25). Även om inte alla är förlossningsfilmer så indikerar antalet träffar ett beteende där föräldrar allt mer lägger ut förlossningsskildringar på Internet.

Barnmorskans roll?

En grupp som har att förhålla sig till Internet och det stora antalet webbsidor där är de barnmorskor som möter gravida och nyblivna föräldrar på olika enheter inom hälso- och sjukvården (15; 16; 23).

I flera artiklar (2; 12; 15; 19; 20) talas om att personal kring den gravida och barnafödande kvinnan bör kunna vägleda dem till bra hälsoinformation på Internet. Barnmorskor bör således vara uppdaterade på området om var blivande och nyblivna föräldrar söker sin information och hur de diskuterar sin graviditet och förlossning på nätet. Tillika borde barnmorskorna också ta vara på möjligheten att diskutera kring denna information med föräldraren.

En svensk studie från Uppsala (15) påvisar att kvinnor ofta söker information via Internet om ämnen som förts på tal av barnmorskan men att detta sedan inte diskuteras med barnmorskan. En slutsats av studien är att barnmorskor bör kunna guida gravida kvinnor till högkvalitativ webbaserad hälsoinformation och sedan ta vara på chansen att diskutera kring denna information med kvinnorna under besöken. Detta kan jämföras med en australiensisk studie om gynekologers och obstetrikers uppfattning om patienters erfarenhet och användning av webbsidor. I studien framkommer att patienter i stor utsträckning tar med information de finner på nätet till sina läkare, dock besöker läkarna i lägre grad de sidor som patienterna talar om. Resultatet visar att Internet spelar en allt större och viktigare roll för att tillhandahålla information för kvinnor i samband med graviditet och förlossning. Obstetriker behöver vara medvetna om vilken information deras patienter söker och läser på Internet (12).

I takt med att Internet används alltmer frekvent som hälsoinformation så bör obstetriker och gynekologer överväga hur man på ett effektivare sätt kan använda Internet för att föra ut kunskap (2).

En utvärdering av Internetprogram för gravida och nyblivna föräldrar bland barnmorskor, sjuksköterskor och läkare i Finland (7) visar att det finns en del som är tveksamma till denna

typ av program för föräldraparen. De tveksamma i studien känner att de inte har tillräcklig utbildning och vana av data och Internet. Deltagarna i studien upplever ibland att de är rädda för den nya tekniken, de tycker att deras gamla sätt att arbeta på är bättre. Man ansåg att den nya tekniken med kontakt med föräldraparen över Internet skulle bli en extra arbetsbörda för dem men att de ändå skulle bli tvungna att ta till sig den nya tekniken.

Flera källor (7; 23; 26) tar upp att barnmorskor önskar mer utbildning inom data- och informationsteknik.

Syfte

Syftet med arbetet är att undersöka hur barnmorskorna uppfattar föräldraparens aktiviteter på Internet samt hur det påverkar barnmorskans yrkesroll.

Frågeställning

1. Hur påverkas barnmorskans roll då föräldrar söker och erhåller information om graviditet och barnafödande via Internet?
2. I vilken utsträckning är barnmorskor medvetna om att föräldrar dokumenterar sin graviditet och barnets födelse på Internet och att information om den enskilda barnmorskans arbete därmed kan vara öppet till allmänt beskådande?

Metod

Studiens uppläggning

En enkätundersökning har genomförts bland barnmorskor i Stockholms län. Enkäten har skickats ut genom Internet och deltagarna har fått besvara enkäten anonymt.

Enkäten omfattar 31 frågor. Frågorna är i huvudsak slutna, men deltagarna i studien har haft möjlighet att utveckla sina svar i fritext kopplad till vissa frågor i enkäten. Enkäten återfinns i bilaga 2.

Test av enkäten

Innan den slutliga enkäten skickades ut gjordes en provenkät som 10 personer fick besvara och lämna synpunkter på. Deltagarna i provenkäten var examinerade barnmorskor och barnmorskestuderande. Baserat på återkopplingen under provenkäten justerades ett par frågor för att bli tydligare.

Urval

Bland 57 identifierade mödravårdscentraler i Stockholms län slumpades 12 fram. Av 7 identifierade förlossningsenheter i Stockholms län slumpades 3 fram. Alla enheter hade lika stor möjlighet att lottas till undersökningen oavsett storlek på enheten.

Vid de framlottade enheterna tillfrågades verksamhetschefen om intresse att delta i enkäten. Respektive verksamhetschef alternativt enhetschef har erhållit ett informationsbrev, se bilaga 3, med bifogat PM inför uppsatsen samt en förfrågan om att delta i enkäten. Efter godkännande från verksamhetschefen har sedan enhetschefen kontaktats och därefter har enkäten skickats ut till barnmorskorna på enheterna.

I samband med enkätutskicket har även barnmorskorna erhållit ett kortare informationsbrev, se bilaga 4, samt förfrågan om deltagande i enkäten.

Bland de tillfrågade 15 enheterna har 10 tackat ja till att deltaga inom tidsramen för uppsatsen. Resultatet blev att barnmorskor på 7 mödravårdscentraler och 3 förlossningsenheter har haft möjlighet att delta, totalt 177 individer.

Urvalsmetoden är en form av klusterurval. Ett klusterurval möjliggör att slutsatser görs för hela urvalsramen (27). Inom ramen för denna magisteruppsats kommer dock inga statistiska slutsatser att göras på urvalsramen som helhet. Slutsatser har enbart dragits för den grupp som svarat på enkäten.

Svarsfrekvens

Sammanlagt 91 enkätsvar har via Internet erhållits från barnmorskorna, vilket ger en total svarsfrekvens på 51.4%.

Svarsfrekvens per enhet framgår i tabellen nedan.

Tabell 1: Svarsfrekvens per enhet

Klinik	Antal svar	Antal tillfrågade	Svarsfrekvens
1	4	4	100,0%
2	7	9	77,8%
3	2	5	40,0%
4	7	8	87,5%
5	2	5	40,0%
6	1	6	16,7%
7	23	58	39,7%
8	18	37	48,6%
9	3	3	100,0%
10	24	42	57,1%
Summa	91	177	51,4%

Databearbetning

Bearbetning av enkätsvar har gjorts med hjälp av Excel.

I första hand har svarsfördelningen per fråga sammanställts. För att kunna se samband mellan olika grupper har frågorna korstabellerats mot åldersgrupp och enhetstyp. Dessutom har ett urval av frågorna korstabellerats mot varandra.

I de fall då ett möjligt samband kunnat ses har en χ^2 -analys gjorts för att undersöka om en statistisk signifikans finns. Ett p-värde mindre än 0.05 har i föreliggande studie betraktats som statistiskt signifikant.

Bakgrundsfakta

Litteratursökning har utförts via Karolinska Institutets proxysserver i databasen PUBMED. Vid litteratursökning har sökorden: *internet*, *information*, *education* och *pregnancy* använts vilket genererat 169 träffar. Även riktade sökningar har gjorts med hjälp av tidigare funna artiklar och med hjälp av andra sökmotorer på Internet. De sistnämnda sökningarna har främst använts för kartläggning av sajter för gravida och nyblivna föräldrar.

En liten, ej heltäckande, kartläggning av sajter för gravida och nyblivna föräldrar har gjorts i samband med uppsatsen för att detektera vad denna grupp kan förväntas hitta i samband med att de söker information under graviditet och nyblivet föräldraskap. Avsikten i uppsatsen har därmed inte varit att göra en heltäckande kartläggning. Ett tjugotal typiska sajter har listats i ett dokument, se bilaga 5, och representerar en del av den information gruppen som sådan finner på nätet.

Etisk granskning

Enligt de regler och riktlinjer för medicinsk forskning som Karolinska Institutet hänvisar till definieras "*inte sådant arbete som utförs inom ramen för högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå*" som forskning, och faller därför inte under lagen om etikprövning (28).

Oavsett detta finns det naturligtvis etiska aspekter, även om de inte faller under lagen om etikprövning.

En aspekt är att jag för att kunna redogöra och exemplifiera innehåll i relevanta sajter inom området kan komma att gå in och läsa personliga berättelser om barnafödande. Dessa är i och för sig utlagda publikt, och det finns ingen anledning för mig att dokumentera personuppgifter i mitt arbete. Dock kan det vara av intresse att i min rapport länka till enskilda berättelser.

Många berättelser på nätet som nyblivna föräldrar lägger ut kan innehålla känslig information som de vid ett senare tillfälle kan komma att ångra. Därför finns det ingen anledning för mig att återge enskilda individer utan enbart peka på den företeelse som idag sker på Internet.

En vägledning i etiska överväganden vid användning av material utlagt på Internet är gjord av Amy Bruckman vid College of Computing, Georgia Institute of Technology (29). Bruckman lyfter fram ett antal grundprinciper, den första säger:

"You may freely quote and analyze online information without consent if:

- *It is officially, publicly archived.*
- *No password is required for archive access.*
- *No site policy prohibits it.*
- *The topic is not highly sensitive."*

De första tre punkterna är självklara riktlinjer att följa under arbetet med uppsatsen. Den sistnämnda punkten ovan, "*the topic is not highly sensitive*", innebär en svårare gränsdragning

av vad som är känsligt då intima berättelser om graviditet och förlossning skulle kunna ses som högekänsligt område.

Enkäten är enbart riktad till barnmorskor och för att skydda integriteten hos enskilda individer och kliniker i rapporten kommer inte någon individ eller klinik att vara identifierbar eller namngiven.

Enkätundersökningen genomförs efter tillstånd från ansvarig chef för respektive enhet. Alla svar behandlas anonymt och deltagandet är frivilligt.

I samband med provenkäten efterfrågades specifikt om någon fråga i enkäten uppfattades som obehaglig eller stötande, och samtliga deltagare i provenkäten svarade nej på denna fråga.

Resultat

Svarsgruppens karaktär

Samtliga 91 svar kom från kvinnor. Inga svar har erhållits från individer i gruppen ”25 år eller yngre” eller ”äldre än 65 år”.

De tillfrågade klinikerna är dels mödravårdscentraler, dels förlossningskliniker. De som svarat har haft möjlighet att ange inom vilka områden de är verksamma inom. Flera på förlossningsavdelningarna är också verksamma inom mödravård samt på BB. Ett fåtal av de tillfrågade barnmorskorna på mödravårdsenheterna är även verksamma på förlossningsavdelning.

Tabell 2: Enhetstillhörighet

Fråga 4	Tillfrågad klinik		
	Verksam inom	Förlossning MVC	Summa
Förlossning	62	4	66
Mödravård	20	26	46
BB	37	1	38
Övrigt	6	2	8

Samtliga är Internetanvändare, och 89% brukar Internet både hemma och på arbetet. Hela 94.5% använder Internet några gånger per vecka eller oftare.

Barnmorskornas attityd till Internetanvändandet

Fyra av frågorna i enkäten behandlar hur barnmorskorna uppfattar olika aspekter av Internetanvändning:

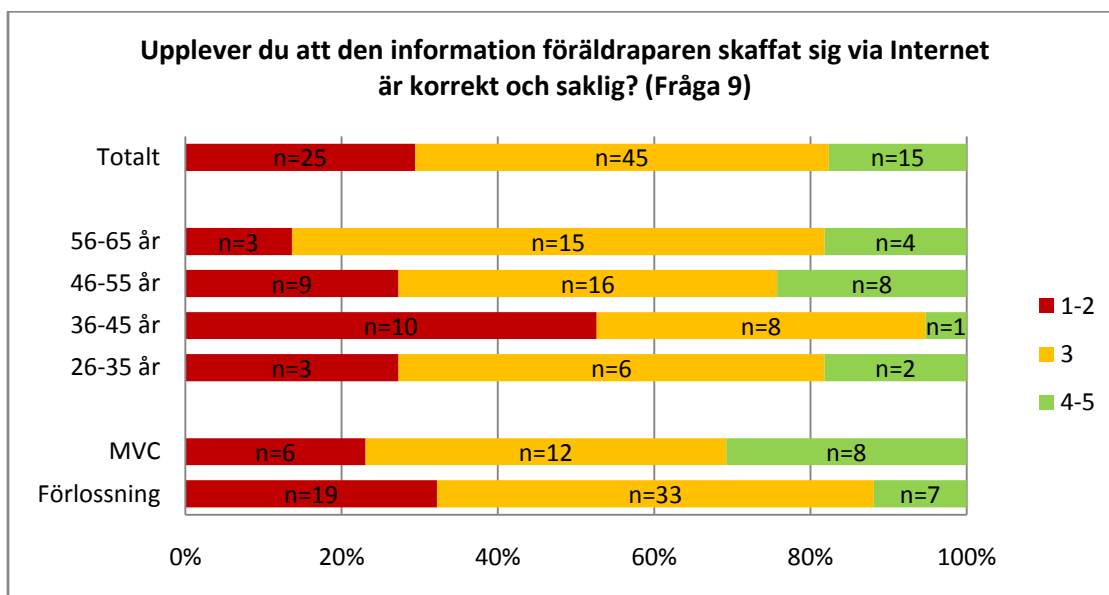
- *Upplever du att den information föräldraren skaffat sig via Internet är korrekt och saklig? (Fråga 9)*
- *Hur ser du på att föräldrar söker information om barnafödande och graviditet på Internet? (Fråga 26)*

- *Hur ser du på att föräldrar diskuterar barnafödande och graviditet med andra på Internet? (Fråga 27)*
- *Hur ser du på att föräldrar dokumenterar sin förlossning på Internet? (Fråga 28)*

Dessa fyra frågor har alla en skala mellan 1 och 5 som svarsalternativ. Svarsalternativen på fråga 9 är graderad från 1 - ”aldrig” till 5 – ”alltid”. Frågorna 26 till 28 har svarsalternativ från 1 – ”mycket negativ” till 5 – ”mycket positiv”. Svarsalternativ 3 är neutral.

Svarsalternativ 1 och 2 har grupperats ihop, likaså svarsalternativ 4 och 5.

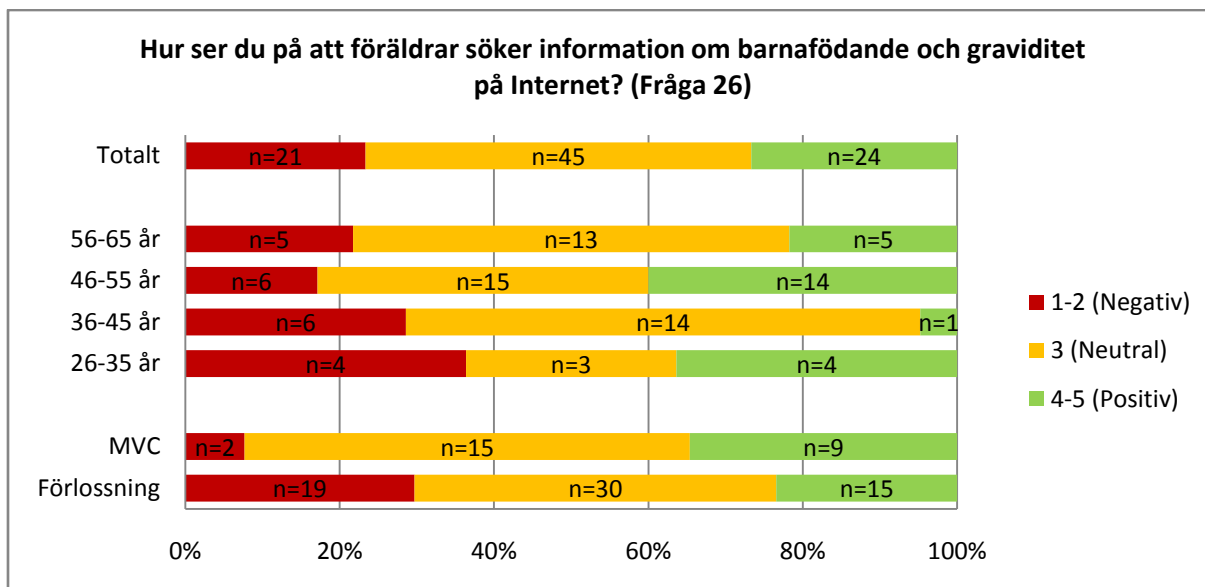
Svaren för dessa fyra frågor, 9 och 26-28, korstabellerades med svarandens ålder (fråga 2) samt vilken enhetstyp (mödravård eller förlossning) svaranden kommer ifrån.

Figur 1: Svartsfördelning fråga 9, per åldersgrupp samt enhetstyp

I grafen ovan ses barnmorskornas svar av hur de upplever att den information föräldraparen skaffat sig via Internet är korrekt och saklig (fråga 9). Det går att utläsa att barnmorskor i åldersgruppen 36-45 år är mest negativa i sitt svar på fråga 9. Skillnaden mellan 36-45-åringar och övriga åldersgrupper är signifikant ($p=0.028$).

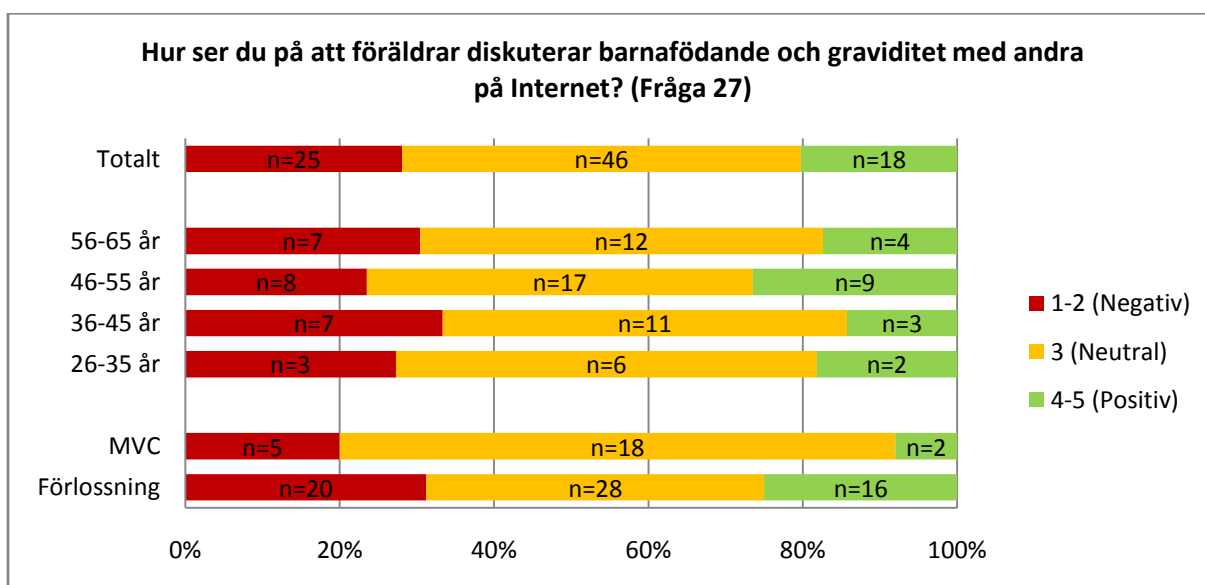
Skillnaden mellan mödravårds- och förlossningsenheter är inte signifikant ($p=0.36$).

Figur 2: Svarsfördelning fråga 26, per åldersgrupp samt enhetstyp

För fråga 26, som tar upp hur barnmorskorna ser på att föräldrar söker information om barnafödande och graviditet på Internet, är återigen åldersgruppen 36-45 år minst positiva ($p=0.034$) jämfört med övriga åldersgrupper.

Barnmorskor på mödravårdsenheter synes något mer positiva än de på förlossningsenheter, detta är dock inte styrkt av en χ^2 -analys ($p=0.077$).

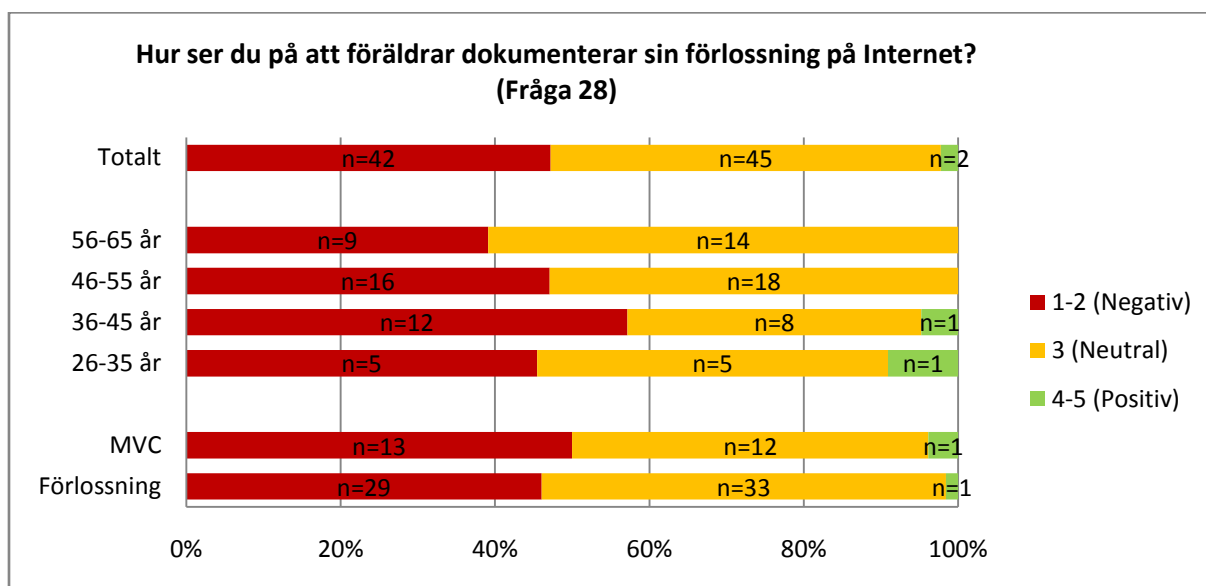

Figur 3: Svarsfördelning fråga 27, per åldersgrupp samt enhetstyp

För frågan om hur barnmorskorna ser på att föräldrar diskuterar med andra på Internet (fråga 27) finns ingen signifikant skillnad mellan åldersgrupperna.

Skillnaden mellan mödravårds- och förlossningsenheter är statistiskt signifikant ($p=0.046$). Här ser man att fler på MVC är neutrala. På förlossningsenheterna har en större andel av

barnmorskorna en uttalad positiv eller negativ åsikt, det går att se en polarisering av barnmorskornas åsikter.

Figur 4: Svartsfördelning fråga 28, per åldersgrupp samt enhetstyp

Fråga 28, hur ser du på att föräldrar dokumenterar sin förlossning på Internet, visar ingen signifikant skillnad mellan vare sig de olika åldergrupperna eller mellan de två enhetstyperna.

Noterbart är att endast två individer uttryckt en positiv hållning i frågan. Övriga barnmorskor som svarat på frågan uttrycker sin åsikt som negativ eller neutral.

Barnmorskor om föräldraparens informationsinhämtning

Av de tillfrågade barnmorskorna uppger 77% att mer än hälften av föräldraparen söker information på Internet om graviditet och förlossning (fråga 7). Större delen av de övriga deltagande barnmorskorna vet inte eller har svårt att skatta andelen föräldrapar som söker information på Internet.

Bryter man ner detta på enhetstyp ser man att alla deltagare som har svårt att skatta andelen informationsinhämtande föräldrar återfinns på förlossningsenheterna.

Tabell 3: Fråga 7 korstabellerad mot enhetstyp

Hur stor andel av de föräldrapar du har söker information på Internet om graviditet och förlossning? (Fråga 7)	Förlossning	MVC	Summa
Färre än hälften	1	1	2
Fler än hälften	16	9	25
Fler än tre fjärdedelar	29	16	45
Har svårt att uppskatta/Vet ej (blank)	18		18
	1		1
Totalt antal svar	65	26	91

En χ^2 -test för att verifiera att förlossningsenheterna generellt har svårare att skatta andelen ger $p=0.0025$. Vid χ^2 -testet ställdes svarsalternativet "vet ej" mot de övriga svarsalternativen som grupp.

Totalt diskuterar 35.2% av barnmorskorna på enheterna information som föräldrarna inhämtat via internet med fler än hälften av patienterna (fråga 8). Även för denna fråga finns en skillnad mellan de olika enhetstyperna.

Tabell 4: Fråga 8 korstabellerad mot enhetstyp

Hur stor andel av de föräldrapar du har diskuterar information de funnit på Internet med dig? (Fråga 8)	Förlossning	MVC	Summa
Färre än hälften samt <i>Färre än en fjärdedel</i>	27	13	40
Fler än hälften samt <i>Fler än tre fjärdedelar</i>	20	12	32
Har svårt att uppskatta/Vet ej	17	1	18
Totalt antal svar	64	26	90

Så många som 46.2% av barnmorskorna på MVC diskuterar information som föräldrarna hämtat från Internet med fler än hälften av föräldraparen, mot 31.3% på förlossningsavdelning ($p=0.0455$).

Av barnmorskorna är det 58.3% som har haft föräldrapar som nämner sajter på Internet där de hämtat information (fråga 11). Bland de sajter som föräldrar nämnt ingår bland annat (fråga 12):

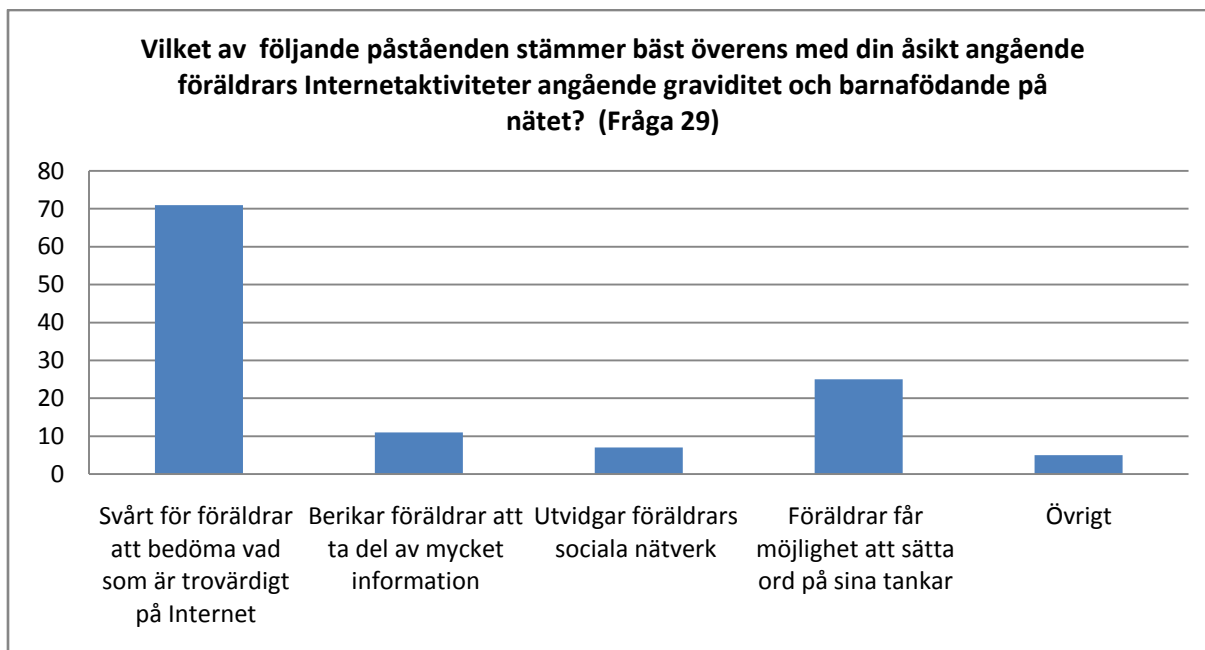
- Myndighetssidor, såsom:
  - Livsmedelsverket.se, infpreg.se, vardguiden.se, fk.se och sjukhusens hemsidor
- Andra sidor, såsom:
  - Familjeliv.se, gravid.se, growingpeople.se, mama.nu samt olika bloggar.

Bland barnmorskorna uppger 74.7% att de inte besöker webbsajter som föräldrarna nämner att de använder för att inhämta information om graviditet och förlossning (fråga 13). Denna fråga bör dock korstabelleras mot fråga 11, för att få reda på hur stor andel av barnmorskorna som hör talas om webbsajter via föräldrapar, men ändå inte besöker webbsajterna.

Tabell 5: Fråga 13 korstabellerad mot fråga 11

Brukar du besöka webb-sajter som föräldrarna nämner att de besökt för att inhämta information? (Fråga 8)	Brukar föräldraparen nämna några webb-sajter de besökt för att inhämta information om graviditet och förlossning? (Fråga 11)			Summa
	Ja, det händer ofta	Ja, fast endast enstaka föräldrapar	Nej	
Ja	9	8	4	21
Nej	11	25	31	67
Totalt antal svar	20	33	35	88

Av denna tabell framgår att 68% (36 av 53) av de barnmorskor som har föräldrapar som nämner webbsajter de använt för att inhämta information inte besöker dessa platser på Internet.

Figur 5: Svar på fråga 29 (antal individer som svarat=88)

På frågan *Vilket av följande påståenden stämmer bäst överens med din åsikt angående föräldrars Internetaktiviteter angående graviditet och barnafödande på nätet?* (fråga 29), där flera svarsalternativ kunde anges, svarar över 80% (71 av 88 individer) att det är ”svårt för föräldrar att bedöma vad som är trovärdigt på Internet”.

Barnmorskorna rekommenderar sällan sajter

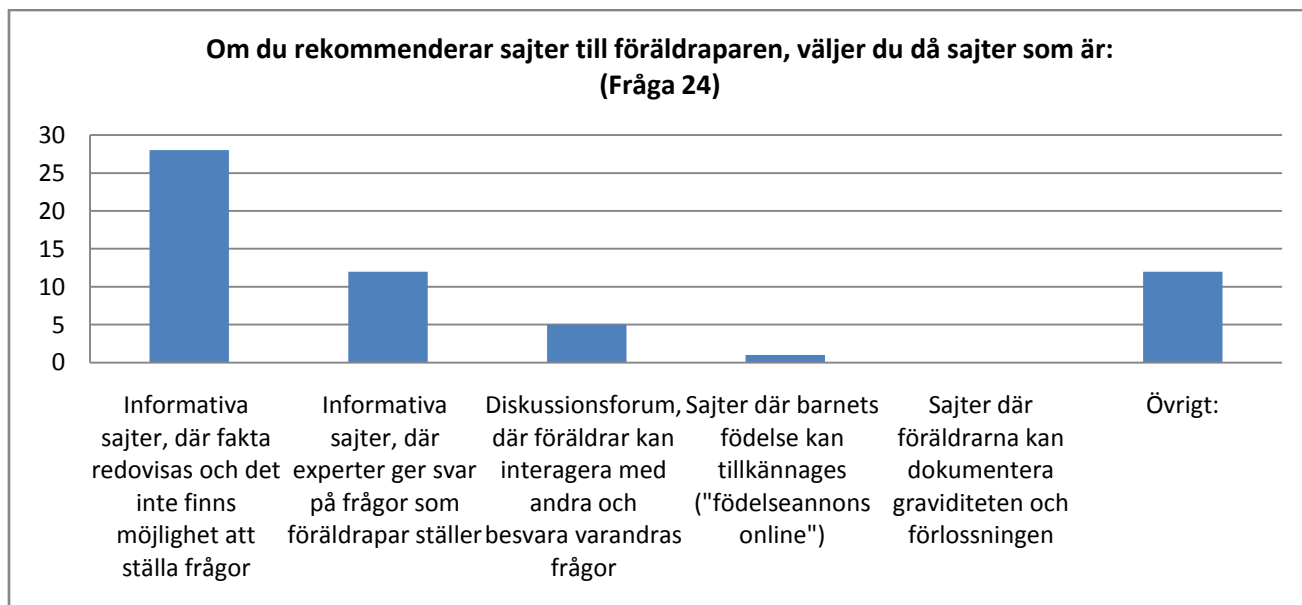
Mer än hälften, 50.5%, av barnmorskorna rekommenderar aldrig någon sajt åt föräldraren (fråga 23). Lägger man till de som svarat ”i undantagsfall” når man upp till 70.3%, som enbart i undantagsfall eller aldrig rekommenderar en sajt till ett föräldrapar.

Jämför man beteendet mellan enhetstyperna ser man att barnmorskor inom mödravården är mer aktiva med rekommendationer av sajter.

Tabell 6: Fråga 23 korstabellerad mot enhetstyp

Brukas du rekommendera någon/några särskilda sajter åt föräldraren? (Fråga 23)	Förlossning	MVC	Summa
Aldrig eller i undantagsfall	54	10	64
Alltid som rutin eller om föräldrarna ber om det	10	16	26
Totalt antal svar	64	26	90

Ett χ^2 -test ger $p=0.000013$ för denna tabell. Förlossningsenheter är sålunda mindre benägna att rekommendera sajter åt föräldraren.

Figur 6: Svar på fråga 24 (antal individer som svarat = 46)

Fråga 24 (Om du rekommenderar sajter till föräldraparen, väljer du då sajter som är), där barnmorskorna kunde ange flera svarsalternativ, visar att ”informativa sajter, där fakta redovisas och det inte finns möjlighet att ställa frågor” var det vanligaste svarsalternativet.

I svaren på fråga 24 (under övrigt) och 25 (Vilka kriterier använder du vid urval av sajter du rekommenderar? Nämn även de sajter du brukar rekommendera), där barnmorskorna haft möjlighet att nämna sajter de rekommenderar, omnämns främst sajter från sjukvårdområdenas listor som upplevs som faktabaserade och professionella. Ett fåtal nämner privata sidor såsom growingpeople.se, gravid.se samt föräldranätet.

Barnmorskors åsikt om att bli omnämnda på Internet

En övervägande del av de tillfrågade barnmorskorna, 87.9%, har svårt att uppskatta eller vet inte om föräldrarna dokumenterar sin graviditet eller förlossning på Internet (fråga 14). En lika stor andel säger att föräldraparen inte nämner några sajter där de tänker dokumentera graviditeten eller förlossningen (fråga 15).

Av svaren på fråga 17 framgår att närmare tre fjärdedelar (73.6%) av de tillfrågade barnmorskorna inte besöker webbplatser där graviditets- och förlossningberättelser finns.

Av de tillfrågade barnmorskorna är det 15.4% som vet om att de blivit omnämnda av något föräldrapar på Internet (fråga 21). Så många som 63.7% av barnmorskorna tror dock att det förekommer *då och då* eller *ofta* att barnmorskor blir omnämnda på ett identifierbart sätt på Internet (fråga 18).

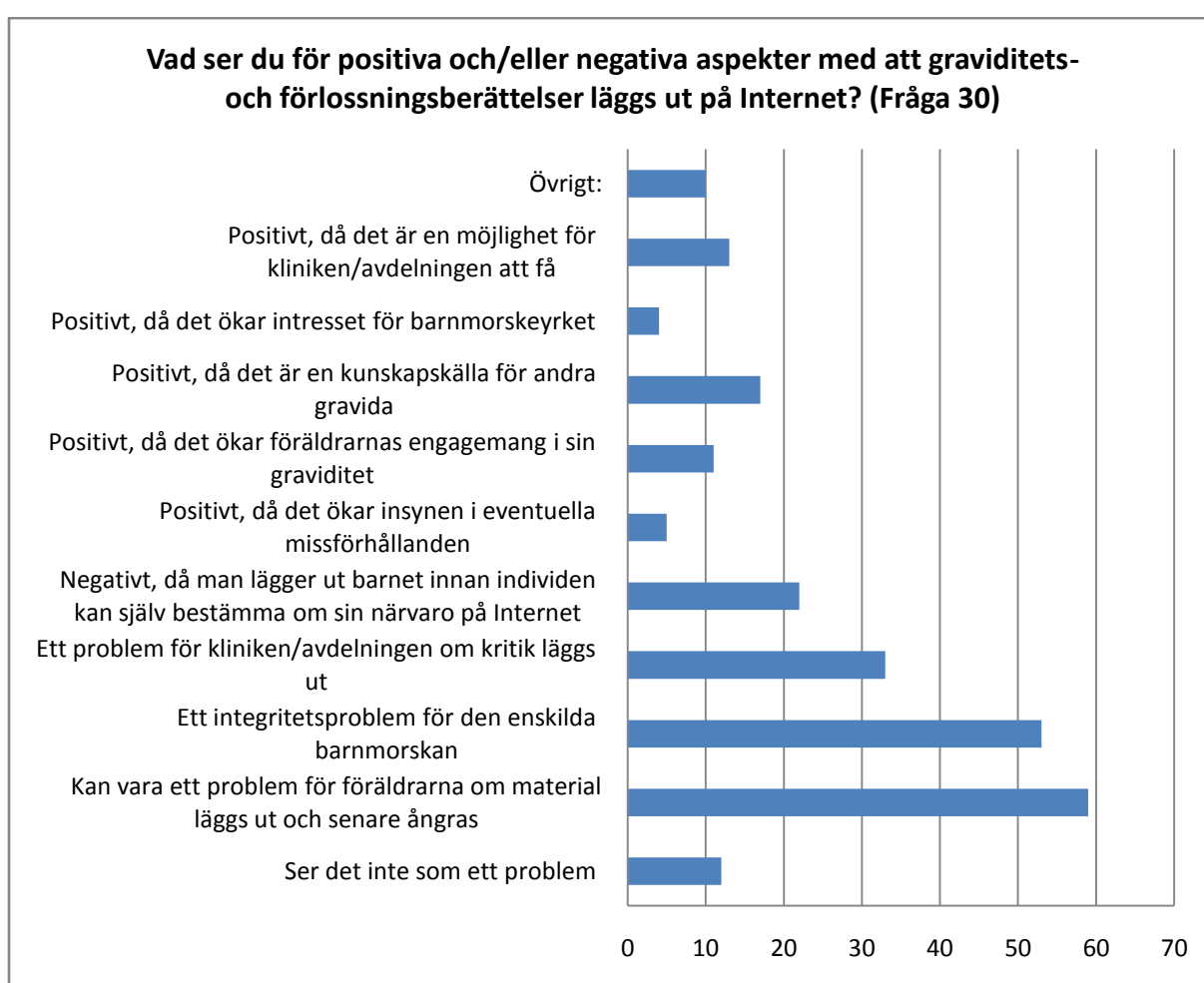
I svaren på fråga 22 (Vad tänker du om att bli omnämnd på Internet i samband med din yrkesroll?) kan man utläsa en övervägande del negativa kommentarer om att bli omnämnd på Internet.

På frågan om enheten har en policy om huruvida barnmorskorna får delta på bild eller film (fråga 19) är det 88% som svarar antingen *nej* eller *vet ej*.

Tabell 7: Fråga 19 korstabellerad mot enhet

Har ni någon policy på er enhet om att medverka i bild eller på film? (Fråga 19)	Kliniknummer										Summa
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Ja, enligt policyn får vi inte medverka							1				1
Ja, enligt policyn får vi medverka							5	3		1	9
Nej, vi har ingen policy	4	5		3	2	1	10	6	2	6	39
Vet ej (blank)		2	2	4			7	9	1	16	41
										1	1
Totalt antal svar	4	7	2	7	2	1	23	18	3	24	91

Svaren på fråga 19 varierar inom samma enhet, speciellt på förlossningsenheterna. Klinik 7, 8 och 10 är förlossningskliniker.

Figur 7: Svar på fråga 30 (antal individer som svarat=89)

Integritetsproblematiken för enskilda barnmorskor är det näst vanligaste svarsalternativet på fråga 30 (*Vad ser du för positiva och/eller negativa aspekter med att graviditets- och förlossningsberättelser läggs ut på Internet?*). Det alternativ som flest har valt är dock ”kan vara ett problem för föräldrarna om material läggs ut och senare ångras”.

Diskussion

Metoddiskussion

Enkätundersökning via Internet är både en för ämnet passande och effektiv metod för datainsamling. Dock har tidsramen för magisteruppsatsen varit väl kort för att hinna med alla nödvändiga moment för enkätundersökningen.

Ett Internetbaserat angreppssätt är bekvämt både för de som svarar och den som utför undersökningen. Det finns dock risk för missförstånd under processen, exempelvis att flera diskuterar och svarar ihop, på en gemensam enkät.

Ett annat tänkbart scenario är att individer med mindre vana av Internet, eller har en negativ inställning till Internet, av olika skäl inte kan eller vill svara på en enkät via Internet. Detta medför i så fall ett systematiskt bortfall i den tillfrågade gruppen.

Perioden under vilken enkäten är aktiv kan med fördel vara längre. I mitt fall har jag gradvis utökat svarstiden, en längre period redan från början hade förmodligen medfört fler svar.

Ett personligt besök på respektive enhet för att presentera arbetet hade möjligen också genererat fler svar. Detta hade dock varit svårt att hinna med under den tid som stod till buds.

Verktyget som användes för enkäten hade inte någon möjlighet att följa upp svar från enskilda individer, utan var helt anonym. Detta medförde dock att enbart en generell påminnelse skickades till de enheter med mycket låg svarsfrekvens. En personlig påminnelse till de individer som inte svarat är förmodligen effektivare.

Urvalet gjordes enbart på enheter i Stockholmsområdet. Ett bredare urval hade möjliggjort jämförelser mellan olika regioner i Sverige.

För denna uppsats slutförande gjordes analysen på de svar som inkommit senast 21:a december. Efter denna tidpunkt har ytterligare svar inkommit, och dessutom har ännu en klinik av de ursprungligen utvalda tackat ja till att vara med. Dessa svar kommer att sparas tillsammans med de övriga för eventuell vidare bearbetning av materialet.

Ytterligare korstabellering av de olika frågorna, samt analys av fritextsvaren, kan med fördel göras på materialet.

Sammanfattning av resultat

Påverkar Internet barnmorskans yrkesroll? Utan tvekan leder utvecklingen av Internet till en förändring av föräldrars beteende. Detta borde naturligtvis avspeglas i barnmorskans yrkesutövande. Det verkar dock finnas utrymme för att aktivt utveckla detta mer från barnmorskehåll, mycket tyder på att många barnmorskor inte sett hela bilden tydligt framför sig. I fritextfrågorna har flera barnmorskor påtalat att enkäten fått dem att fundera på området.

Över 80% av de barnmorskor som svarat upplever inte att informationen som gravida och nyblivna föräldrar inhämtar från Internet är korrekt och saklig (fråga 9). Lika stor andel, över 80%, anser att det är svårt för föräldrarna att bedöma vad som är trovärdigt på Internet (fråga

29). Frågan är dock vad barnmorskorna grundar den åsikten på, då bara en dryg tredjedel av de tillfrågade diskuterar information som föräldrarna finner på nätet (fråga 8). Närmare tre fjärdedelar av de tillfrågade barnmorskorna har aldrig besökt en Internetsida som nämnts av föräldrar (fråga 13).

Insikten bland barnmorskorna om hur föräldraparen dokumenterar sin graviditet på Internet är ännu lägre. En övervägande del av barnmorskorna, närmare 90%, har svårt att uppskatta eller vet inte om föräldrarna dokumenterar sin graviditet eller förlossning på Internet (fråga 14). Återigen är det närmare tre fjärdedelar av barnmorskorna i gruppen som inte besöker webbsidor där förlossningsberättelser finns (fråga 17).

Möjligheten (eller risken) att bli omnämnd och identifierad i sin yrkesroll i publicerade graviditets- och förlossningsberättelser är det många som reagerar negativt på (fråga 22 samt fråga 30). Dock är det tydligt att en policy för att medverka i bild eller på film från enheternas sida i många fall saknas, eller är dåligt kommunicerad (fråga 19).

Resultatdiskussion

Vad är trovärdigt och för vem?

I denna tid då många människor söker efter information på Internet finns ett tydligt behov av att kunna finna trovärdig hälsoinformation på Internet (30). De gravida uppfattar att informationen de finner via Internet har hög trovärdighet (15). Betyder detta att informationen kvinnorna finner är kvalitetssäkrad? I många fall får man anse att ingen oberoende kvalitetssäkring har gjorts.

Föräldraparens uppfattning om vad som är trovärdigt kan snarare grunda sig på det egna nätverket och dess erfarenheter i samband med graviditet, förlossning och barnafödande. Det är den närmaste kretsen många människor vänder sig till för att få råd. Det är kanske lättare att sätta tilltro till väninnan som just fått barn och vet hur det är än till en vetenskaplig artikel i någon databas. I dagens samhälle när det närmaste nätverket har utvidgats till forum på Internet är den närmaste kretsen mycket större än den var tidigare. Skickar en enskild person ut en fråga på ett diskussionsforum på Internet når den många fler än man tidigare kunnat göra med hjälp av vänner och närstående. I en yngre generation kan dessa sammanhang, nätverk på Internet, vara en del av bilden hur vänkretsen ser ut till skillnad mot äldre generationer som inte är uppvuxna med Internet från barnsben. Därför finns det skäl att tro att människor i olika generationer sätter tilltro till olika system med olika värdegrunder och kanske inte fullt ut kan förstå varandras åsikter.

Identifierbara barnmorskor

Använder jag olika sökord som *födelse*, *födelse*, *födelse* med mera kan jag på några få musklickar hitta ett stort antal svenska och utländska förlossningsberättelser. Ofta med bilder eller filmer där många barnmorskor och annan personal kan identifieras visuellt eller med namn.

Föräldraparen behöver få känna att förlossningsrummet är deras under förlossningen och det innebär antagligen att de måste ha möjlighet att dokumentera vad som händer därinne, genom

att exempelvis fotografera. Men har barnmorskorna en förståelse för att bilderna kan komma att hamna på nätet eller att det med mobilens hjälp går att skicka ut film i realtid på Internet? Den insikten bör finnas hos barnmorskorna, så kan de åtminstone själva ha möjlighet att ta ställning till om de – under pågående arbete - vill ställa upp på detta. I en så stark känslomässig situation som en förlossning är, och sinnena inte fungerar på samma sätt som vanligt, kanske det kan vara idé att vara lite återhållsam med vad man publicerar på Internet. Om föräldraparen, eller ena parten, sedan ångrar sig kan det vara mycket svårt att ta bort det redan publicerade materialet.

Denna hållning återspeglar sig också i enkätsvaren, barnmorskorna bekymrar sig för att föräldraparen publicerar någonting på Internet och sedan ångrar sig (fråga 30).

Fortsatt forskning

Antalet artiklar som specifikt tar upp barnmorskans attityder till Internet är få, dock finns en del material att inhämta i en del av de artiklar som jag gått igenom i samband med att uppsatsen tagit form.

Ingen av de artiklar jag funnit behandlar dock den enskilda barnmorskans integritet i samband med att förlossnings- och graviditetsberättelser publiceras på Internet. Speciellt intressant vore det att titta på de juridiska aspekterna av detta.

Ytterst lite har också skrivits om hur föräldrar dokumenterar sin graviditet och förlossning på Internet. Det flesta artiklar inriktar sig på informationssökning och dess effekter.

Vidare studier och forskning på området ser jag därför som ytterst intressant och fullt möjligt.

Behov av insatser

Baserat på resultatet i undersökningen ser jag tre separata områden där en insats bör göras:

1. Policy på enheter

För att stötta personalen på respektive enhet är en väl kommunicerad policy ett stöd. Förmodligen är utarbetandet av policyn i samråd med personalen viktigare än policyn i sig själv. En policy är också ett stöd för föräldrarna i sitt beslut om vad de bör lägga ut på Internet. Man bör också notera att en policy förmodligen aldrig kan hindra föräldrar från att publicera sina berättelser på nätet. Policyarbetet bör därför kompletteras med en plan ”om jag hängs ut på Internet”, som en stödplan vid behov.

2. Kvalitetssäkring och koordinerad rekommendation av sajter

I första hand för informativa sajter finns ett behov att kunna rekommendera sajter samt kvalitetsbedöma dem. En koordinerad ansats tvärs över de olika enheterna upplevs förmodligen positivt av föräldraparen och även för enskilda barnmorskor. Kan detta vara något för Barnmorskeförbundet att hantera?

3. Nytt ämne på barnmorskeutbildningen

Att under barnmorskeutbildningen åtminstone ha en orientering av de olika möjligheter och risker Internet medför känns som en naturlig utveckling av kursplanen.

I en uppsats om ”sociala fält” påpekas att förändringen inte sker för att vi accepterar ny teknologi utan när vi ändrar vanor. Hur stor förändring dessa nya vanor genererar får framtiden utvisa (3).

Nu är frågan när barnmorskekåren förändrar sina vanor – våra föräldrapar har redan förändrat sina!

Referenser

1. **Statistiska Centralbyrån (SCB)**. Tillgång till samt användning av dator och Internet på fritiden 1994-2006. [Online] [Citat: den 20 november 2008.] http://www.scb.se/templates/tableOrChart____207316.asp.
2. *Google obstetrics: who is educating our patients?* **Kaimal, Anjali J, o.a.** 198, June 2008, American Journal of Obstetrics & Gynecology, ss. 682.e1-682.e5.
3. **Forsén, Alexander**. Hur förändras sociala fält och relationer av mikroblogger? [Online] 2008. [Citat: den 11 november 2008.] <http://tyckr.se/wp-content/uploads/2008/10/mikrobloggfinal.pdf>.
4. What is web 2.0. *O'Reilly*. [Online] [Citat: den 10 december 2008.] <http://www.oreillynet.com/pub/a/oreilly/tim/news/2005/09/30/what-is-web-20.html>.
5. **Tapscott, Don och Williams, Anthony D**. *Wikinomics*. London : Atlantic Books, 2008.
6. *A Changing Landscape: Implications of Pregnant Women's Internet Use for Childbirth Educators*. **Romano, Amy M.** 4, 2007, The Journal of Perinatal Education, Vol. 16, ss. 18-24.
7. *'Maternity clinic on the net service' and its introduction into practice: experiences of maternity-care professionals*. **Kouri, Pirkko, Turunen, Hannele och Palomäki, Tuula**. u.o. : Elsevier Ltd., 2005, Midwifery, Vol. 21, ss. 177-189.
8. **Socialstyrelsen**. Socialstyrelsens statistikdatabas - hälso- och sjukvårdspersonal. [Online] [Citat: den 20 november 2008.] <http://192.137.163.40/epcfs/index.asp?modul=per>.
9. —. Socialstyrelsens statistikdatabas - förlossningar. [Online] [Citat: den 20 november 2008.] <http://192.137.163.40/epcfs/index.asp?modul=mfr>.
10. **Wikipedia contributors**. Digital native. *Wikipedia*. [Online] den 25 november 2008. [Citat: den 22 december 2008.] http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Digital_native&oldid=254039896.
11. *Ny Teknik*. den 17 december 2008, Nr. 51-52, s. 22.
12. *What do obstetricians think about media influences on their patients?* **Handfield, Bronny, Turnbull, Sue och Bell, Robin J.** 46, 2006, Australian and New Zealand Journal of Obstetrics and Gynaecology, ss. 379-383.
13. *Usage of an online healthy lifestyle program by pregnant women attending midwifery practices in Amsterdam*. **van Zutphen, Moniek, Milder, Ivon E och Bemelmans, Wanda J.** 46, 2008, Preventive Medicine, ss. 552-557.

14. *Online Pediatric Information Seeking Among Mothers of Young Children: Results From a Qualitative Study Using Focus Groups.* **Bernhardt, Jay M och Felter, Elizabeth M.** Jan-Mar, 2004, Journal of Medical Internet Research.
15. *A descriptive study of the use of the Internet by women seeking pregnancy-related information.* **Larsson, Margareta.** 2007, Midwifery.
doi:10.1016/j.midw.2007.01.010.
16. *Nutrition-related information-seeking behaviours before and throughout the course of pregnancy: consequences for nutrition communication.* **Szwajcer, EM, o.a.** 59, 2005, European Journal of Clinical Nutrition, ss. Suppl 1, S57-S65.
17. *Health literacy and the information needs and dilemmas of first-time mothers over 35 years.* **Carolan, Mary.** 16, 2007, Journal of Clinical Nursing, ss. 1162-1172.
18. Google search. [Online] [Citat: den 16 november 2008.]
<http://www.google.se/search?hl=en&q=graviditet+f%C3%B6rlossning+information&btnG=Search>.
19. *Online discussions mirroring family life during pregnancy.* **Kouri, Pirkko, o.a.** u.o. : PHCSG, British Computer Society, 2006, Informatics in Primary Care, Vol. 14, ss. 41-7.
20. *Pregnant Families' Discussions on the Net-From Virtual Connections Toward Real-Life Community.* **Kouri, Pirkko, o.a.** No. 4, u.o. : American College of Nurse-Midwives, July/August 2006, Journal of Midwifery & Women's Health, Vol. 51, ss. 279-283.
21. *Use of a Pregnancy Support Web Site by Low-Income African American Women.* **Herman, JoAnne, o.a.** 6, 2005, Journal of Obstetric, Gynecologic, & Neonatal Nursing, Vol. 34, ss. 713-720.
22. *Development of a Web-Based Health Information Service System for Maternal Health Care.* **Bae, Jeongyee och Heitkemper, Margaret.** 2006, Studies in health technology and informatics, Vol. 122, ss. 963-964.
23. *Evaluation of an Internet-based database on infectious disorders during pregnancy:INFPREG.* **Petersson, Karin, o.a.** 82, 2003, Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica, ss. 116-119.
24. *BabyBoom.* [Online] [Citat: den 22 december 2008.] <http://www.babyboom.nu/>.
25. Search result for 'birth'. *Youtube.* [Online] [Citat: den 25 november 2008.]
http://www.youtube.com/results?search_query=birth&search_type=&aq=f.
26. *Maternity care in the bush: using the Internet to provide educational resources to isolated practitioners.* **Kildea, Sue, Barclay, Lesley och Brodie, Pat.** 2006, Rural and Remote Health Journal. article 559.

27. *Developments in cluster randomized trials and Statistics in Medicine*. **Campbell, M J, Donner, A och Klar, N.** 26, 2007, ss. 2-19.
28. Codex - regler och riktlinjer för medicinsk forskning. [Online] den 6 november 2008.
<http://www.codex.uu.se/oversikter/medicin/medicin.html>.
29. **Bruckman, Amy.** Ethical Guidelines for Research Online. [Online] den 4 april 2002.
[Citat: den 18 november 2008.] <http://www.cc.gatech.edu/~asb/ethics/>.
30. *As study of medical and health queries to web search engines*. **Spink, Amanda, o.a.** 21, 2004, Health Information and Libraries Journal, ss. 44-51.

Bilaga 1 – Svarsfrekvens per fråga

Tabell 8: Svartsfördelning, fråga 2

2) Din ålder	Antal (n)	Procent
26-35	12	13,2%
36-45	21	23,1%
46-55	35	38,5%
56-65	23	25,3%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 9: Svartsfördelning, fråga 3

3) Hur länge har du varit yrkesverksam barnmorska?	Antal (n)	Procent
0-5 år	16	17,6%
06-15 år	30	33,0%
16-25 år	23	25,3%
26 år eller mer	22	24,2%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 10: Svartsfördelning, fråga 4

4) Inom vilket område arbetar du? <i>Flera alternativ möjliga.</i>	Antal (n)
Förlossning	66
Mödravård	46
BB	38
Övrigt	8

Tabell 11: Svartsfördelning, fråga 5

5) I vilka sammanhang använder du Internet?	Antal (n)	Procent
Både hemma och på arbetet	81	89,0%
Home	4	4,4%
På arbetet	6	6,6%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 12: Svartsfördelning, fråga 6

6) Hur ofta använder du Internet?	Antal (n)	Procent
Enstaka tillfällen	5	5,5%
Några gånger per vecka	17	18,7%
Någon gång per dag	30	33,0%
Flera gånger per dag	39	42,9%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 13: Svartsfördelning, fråga 7

7) Hur stor andel av de föräldrapar du har söker information på Internet om graviditet och förlossning?	Antal (n)	Procent
Färre än hälften	2	2,2%
Fler än hälften	25	27,5%
Fler än tre fjärdedelar	45	49,5%
Har svårt att uppskatta/Vet ej	18	19,8%
(blank)	1	1,1%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 14: Svartsfördelning, fråga 8

8) Hur stor andel av de föräldrapar du har diskuterar information de funnit på Internet med dig?	Antal (n)	Procent
Färre än en fjärdedel	19	20,9%
Färre än hälften	21	23,1%
Fler än hälften	23	25,3%
Fler än tre fjärdedelar	9	9,9%
Har svårt att uppskatta/Vet ej	18	19,8%
(blank)	1	1,1%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 15: Svartsfördelning, fråga 9

9) Upplever du att den information föräldraparen skaffat sig via Internet är korrekt och saklig?	Antal (n)	Procent
2	25	27,5%
3	45	49,5%
4	15	16,5%
(blank)	6	6,6%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 16: Svartsfördelning, fråga 11

11) Brukar föräldraparen nämna några webb-sajter de besökt för att inhämta information om graviditet och förlossning?	Antal (n)	Procent
Ja, det händer ofta	20	22,0%
Ja, fast endast enstaka föräldrapar	33	36,3%
Nej	36	39,6%
(blank)	2	2,2%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 17: Svartsfördelning, fråga 13

13) Brukar du besöka webb-sajter som föräldrarna nämner att de besökt för att inhämta information?	Antal (n)	Procent
Ja	21	23,1%
Nej	68	74,7%
(blank)	2	2,2%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 18: Svartsfördelning, fråga 14

14) Hur stor andel av de föräldrapar du har dokumenterar graviditeten och barnets födelse "online"?	Antal (n)	Procent
a) Färre än en fjärdedel	5	5,5%
b) Färre än hälften	2	2,2%
c) Fler än hälften	2	2,2%
Har svårt att uppskatta/Vet ej	80	87,9%
(blank)	2	2,2%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 19: Svartsfördelning, fråga 15

15) Brukar föräldraren nämna några webb-sajter där de avser att beskriva sin graviditet eller förlossning?	Antal (n)	Procent
Ja, det händer ofta	2	2,2%
Ja, fast enbart enstaka föräldrapar	8	8,8%
Nej	80	87,9%
(blank)	1	1,1%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 20: Svartsfördelning, fråga 17

17) Brukar du besöka webb-sajter där graviditets- och förlossningsberättelser finns? (Not. Fritextsvar under "övrigt" inpassade i andra alternativ samt "Någon enstaka gång" tillagt i sammanställningen)	Antal (n)	Procent
För att läsa mina patienters berättelser	2	2,2%
För att läsa av allmänt intresse, om personer jag inte träffat	15	16,5%
Blank eller "nej"	67	73,6%
Någon enstaka gång	7	7,7%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 21: Svartsfördelning, fråga 18

18) Hur ofta tror du att föräldrar lägger ut graviditets- eller förlossningsberättelser där enskilda barnmorskor kan identifieras?	Antal (n)	Procent
Jag tror att det är mycket sällan förekommande	31	34,1%
Jag tror att det förekommer då och då	54	59,3%
Jag tror att det förekommer ofta	4	4,4%
(blank)	2	2,2%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 22: Svartsfördelning, fråga 19

19) Har ni någon policy på er enhet om att medverka i bild eller på film?	Antal (n)	Procent
Ja, enligt policyn får vi inte medverka	1	1,1%
Ja, enligt policyn får vi medverka	9	9,9%
Nej, vi har ingen policy	39	42,9%
Vet ej	41	45,1%
(blank)	1	1,1%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 23: Svartsfördelning, fråga 21

21) Vet du om något föräldrapar har nämnt dig på Internet?	Antal (n)	Procent
Ja	14	15,4%
Nej	74	81,3%
(blank)	3	3,3%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 24: Svartsfördelning, fråga 23

23) Brukar du rekommendera någon/några särskilda sajter åt föräldraren?	Antal (n)	Procent
Nej, aldrig	46	50,5%
I undantagsfall	18	19,8%
Ja, om föräldrarna ber om det	14	15,4%
Ja, alltid som rutin	12	13,2%
(blank)	1	1,1%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 25: svartsfördelning, fråga 24

24) Om du rekommenderar sajter till föräldraren, väljer du då sajter som är: <i>Flera val möjliga</i>	Antal (n)
Informativa sajter, där fakta redovisas och det inte finns möjlighet att ställa frågor	28
Informativa sajter, där experter ger svar på frågor som föräldrar ställer	12
Diskussionsforum, där föräldrar kan interagera med andra och besvara varandras frågor	5
Sajter där barnets födelse kan tillkännages ("födelseannons online")	1
Sajter där föräldrarna kan dokumentera graviditeten och förlossningen	
Övrigt:	12

Tabell 26: Svartsfördelning, fråga 26

26) Hur ser du på att föräldrar söker information om barnafödande och graviditet på Internet?	Antal (n)	Procent
1	1	1,1%
2	20	22,0%
3	45	49,5%
4	13	14,3%
5	11	12,1%
(blank)	1	1,1%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 27: Svartsfördelning, fråga 27

27) Hur ser du på att föräldrar diskuterar barnafödande och graviditet med andra på Internet?	Antal (n)	Procent
1	7	7,7%
2	18	19,8%
3	46	50,5%
4	13	14,3%
5	5	5,5%
(blank)	2	2,2%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 28: Svartsfördelning, fråga 28

28) Hur ser du på att föräldrar dokumenterar sin förlossning på Internet?	Antal (n)	Procent
1	15	16,5%
2	27	29,7%
3	45	49,5%
4	2	2,2%
(blank)	2	2,2%
Totalt antal svar	91	100,0%

Tabell 29: Svartsfördelning, fråga 29

29) Vilket av följande påståenden stämmer bäst överens med din åsikt angående föräldrars Internetaktiviteter angående graviditet och barnafödande på nätet? <i>Flera svar möjliga</i>	Antal (n)
Svårt för föräldrar att bedöma vad som är trovärdigt på Internet	71
Berikar föräldrar att ta del av mycket information	11
Utvidgar föräldrars sociala nätverk	7
Föräldrar får möjlighet att sätta ord på sina tankar	25
Övrigt	5

Tabell 30: Svartsfördelning, fråga 30

30) Vad ser du för positiva och/eller negativa aspekter med att graviditets- och förlossningsberättelser läggs ut på Internet? <i>Flera svar möjliga</i>	Antal (n)
Ser det inte som ett problem	12
Kan vara ett problem för föräldrarna om material läggs ut och senare ångras	59
Ett integritetsproblem för den enskilda barnmorskan	53
Ett problem för kliniken/avdelningen om kritik läggs ut	33
Negativt, då man lägger ut barnet innan individen kan själv bestämma om sin närvaro på Internet	22
Positivt, då det ökar insynen i eventuella missförhållanden	5
Positivt, då det ökar föräldrarnas engagemang i sin graviditet	11
Positivt, då det är en kunskapskälla för andra gravida	17
Positivt, då det ökar intresset för barnmorskeyrket	4
Positivt, då det är en möjlighet för kliniken/avdelningen att få feedback	13
Övrigt:	10

Bilaga 2 - Frågeenkät

Born Online - Internets påverkan på barnmorskerollen

Hej, tack för att du medverkar i frågeenkäten.

Enkäten beräknas ta ungefär 10 minuter i anspråk.

Enkäten handlar om hur du som barnmorska uppfattar att dina patienter använder Internet, och hur du uppfattar att det påverkar dig och din yrkesroll. Svara utifrån din egen erfarenhet som barnmorska.

Om du av någon anledning inte vill delta i enkäten får du gärna fylla i de sex första frågorna i enkäten ändå.

När du är klar, glöm inte att klicka på "Skicka-knappen" längst ned - annars sparas inte svaren.

Stort Tack för din medverkan!

---

* Obligatoriskt

1) Lite om dig själv *

- Man
- Kvinna

2) Din ålder *

- 25 eller yngre
- 26-35
- 36-45
- 46-55
- 56-65
- 65 eller äldre

3) Hur länge har du varit yrkesverksam barnmorska? *

- 0-5 år
- 6-15 år
- 16-25 år
- 26 år eller mer

4) Inom vilket område arbetar du? Fler alternativ möjliga

- Mödravård
- Förlossningsvård
- BB
- Övrigt:

5) I vilka sammanhang använder du Internet? *

- Hemma
- På arbetet
- Både hemma och på arbetet
- Inte alls

6) Hur ofta använder du Internet? *

- Enstaka tillfällen
- Några gånger per vecka
- Någon gång per dag
- Flera gånger per dag

7) Hur stor andel av de föräldrapar du har söker information på Internet om graviditet och förlossning?

Gör en uppskattning

- Färre än en fjärdedel
- Färre än hälften
- Fler än hälften
- Fler än tre fjärdedelar
- Har svårt att uppskatta/Vet ej

8) Hur stor andel av de föräldrapar du har diskuterar information de funnit på Internet med dig?

Gör en uppskattning. Med information avses information om graviditet och förlossning

- Färre än en fjärdedel
- Färre än hälften
- Fler än hälften
- Fler än tre fjärdedelar
- Har svårt att uppskatta/Vet ej

9) Upplever du att den information föräldraparen skaffat sig via Internet är korrekt och saklig?

Bedöm på en skala. Med information menas information om graviditet och förlossning

	1	2	3	4	5	
Aldrig	☐	☐	☐	☐	☐	Alltid

10) Ge exempel på felaktig och osaklig information du stött på.

11) Brukar föräldraparen nämna några webb-sajter de besökt för att inhämta information om graviditet och förlossning?

- Ja, det händer ofta
- Ja, fast endast enstaka föräldrapar
- Nej

12) Om du svarat ja på frågan ovan, kan du ge exempel på webb-sajter föräldraparen nämnt?

Namnge gärna flera sajter

13) Brukar du besöka webb-sajter som föräldrarna nämner att de besökt för att inhämta information?

- Ja
- Nej

14) Hur stor andel av de föräldrapar du har dokumenterar graviditeten och barnets födelse "online"?

Med detta avses alla varianter där nyblivna och blivande föräldrar lägger ut bilder, filmer eller text som direkt beskriver graviditeten eller födelsen. Gör en uppskattning.

- Färre än en fjärdedel
- Färre än hälften
- Fler än hälften
- Fler än tre fjärdedelar
- Har svårt att uppskatta/Vet ej

15) Brukar föräldraparen nämna några webb-sajter där de avser att beskriva sin graviditet eller förlossning?

- Ja, det händer ofta
- Ja, fast enbart enstaka föräldrapar
- Nej

16) Om du svarat ja på frågan ovan, kan du ge exempel på webb-sajter föräldraparen nämnt?

Namnge gärna flera sajter

17) Brukar du besöka webb-sajter där graviditets- och förlossningsberättelser finns?
Flera alternativ möjliga. Om du inte besöker sådana sajter så gå till nästa fråga

- För att läsa mina patienters berättelser
- För att läsa bekantas berättelser
- För att läsa av allmänt intresse, om personer jag inte träffat
- Övrigt:

18) Hur ofta tror du att föräldrar lägger ut graviditets- eller förlossningsberättelser där enskilda barnmorskor kan identifieras?
Med identifiera menas tex syns på bild, omnämnd med namn eller "den rödhåriga barnmorskan på klinik X"

- Jag tror inte att det förekommer alls
- Jag tror att det är mycket sällan förekommande
- Jag tror att det förekommer då och då
- Jag tror att det förekommer ofta

19) Har ni någon policy på er enhet om att medverka i bild eller på film?
Beskriv kortfattat nedan

- Ja, enligt policyn får vi medverka
- Ja, enligt policyn får vi inte medverka
- Nej, vi har ingen policy
- Vet ej

20) Om ni har en policy, beskriv kortfattat.

21) Vet du om något föräldrapar har nämnt dig på Internet?

I samband med din yrkesroll som barnmorska, exempelvis på mödravård eller i samband med förlossning. Frågan avser om du blivit nämnd i text, bild eller film så att du kan identifieras.

- Ja
- Nej

22) Vad tänker du om att bli omnämnd på Internet i samband med din yrkesroll?

Om du blivit omnämnd, beskriv kortfattat hur du upplevde detta. Om du inte har blivit omnämnd, försök beskriva dina tankar om det skulle inträffa i framtiden

23) Brukar du rekommendera någon/några särskilda sajter åt föräldraren?

Med sajter avses webbplatser för gravida och nyblivna föräldrar

- Ja, alltid som rutin
- Ja, om föräldrarna ber om det
- I undantagsfall
- Nej, aldrig

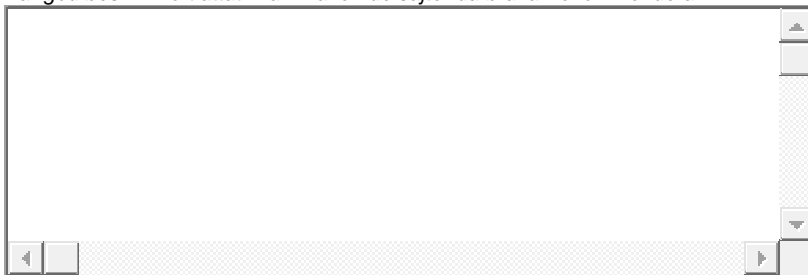
24) Om du rekommenderar sajter till föräldraren, väljer du då sajter som är:

Flera val möjliga

- Informativa sajter, där fakta redovisas och det inte finns möjlighet att ställa frågor
- Informativa sajter, där experter ger svar på frågor som föräldrar ställer
- Diskussionsforum, där föräldrar kan interagera med andra och besvara varandras frågor
- Sajter där barnets födelse kan tillkännages ("födelseannons online")
- Sajter där föräldrarna kan dokumentera graviditeten och förlossningen
- Övrigt:

25) Vilka kriterier använder du vid urval av sajter du rekommenderar?

Var god beskriv kortfattat. Nämn även de sajter du brukar rekommendera

26) Hur ser du på att föräldrar söker information om barnafödande och graviditet på Internet?

3 på skalan är neutral

	1	2	3	4	5	
Mycket negativ	☐	☐	☐	☐	☐	Mycket positiv

27) Hur ser du på att föräldrar diskuterar barnafödande och graviditet med andra på Internet?

3 på skalan är neutral

	1	2	3	4	5	
Mycket negativ	☐	☐	☐	☐	☐	Mycket positiv

28) Hur ser du på att föräldrar dokumenterar sin förlossning på Internet?

3 på skalan är neutral

	1	2	3	4	5	
Mycket negativ	☐	☐	☐	☐	☐	Mycket positiv

29) Vilket av följande påståenden stämmer bäst överens med din åsikt angående föräldrars Internetaktiviteter angående graviditet och barnafödande på nätet?

Kryssa för det du anser stämmer bäst överens med din åsikt eller fyll i egen text, flera val möjliga

- Svårt för föräldrar att bedöma vad som är trovärdigt på Internet
- Berikar föräldrar att ta del av mycket information
- Utvidgar föräldrars sociala nätverk
- Föräldrar får möjlighet att sätta ord på sina tankar
- Övrigt:

30) Vad ser du för positiva och/eller negativa aspekter med att graviditets- och förlossningsberättelser läggs ut på Internet?

Kryssa för det du tycker stämmer och/eller fyll i egen text. Både positiva och negativa aspekter kan väljas samtidigt.

- Ser det inte som ett problem
- Kan vara ett problem för föräldrarna om material läggs ut och senare ångras
- Ett integritetsproblem för den enskilda barnmorskan
- Ett problem för kliniken/avdelningen om kritik läggs ut
- Negativt, då man lägger ut barnet innan individen kan själv bestämma om sin närvaro på Internet
- Positivt, då det ökar insynen i eventuella missförhållanden
- Positivt, då det ökar föräldrarnas engagemang i sin graviditet
- Positivt, då det är en kunskapskälla för andra gravida
- Positivt, då det ökar intresset för barnmorskeyrket
- Positivt, då det är en möjlighet för kliniken/avdelningen att få feedback
- Övrigt:

31) Övriga kommentarer eller reflektioner om hur Internet har, eller kan, påverka ditt arbete som barnmorska

Bilaga 3 – Brev till verksamhetsansvariga

Hej!

Jag heter Christin Myrberger och går tredje terminen på barnmorskeprogrammet vid Karolinska Institutet.

Jag ska nu skriva en magisteruppsats och vill i samband med det genomföra en enkätundersökning bland barnmorskor i Stockholm. [Enhetsnamn] har genom slumpmässigt urval blivit utvalda att delta i enkätundersökningen, därför vänder jag mig nu till dig som ansvarig för enheten.

Uppsatsen handlar om hur blivande och nyblivna föräldrar använder Internet och hur detta påverkar barnmorskerollen.

Internetanvändandet har ökat i snabb takt de senaste 10 åren och allt fler använder sig utav Internet. Blivande och nyblivna föräldrar är en informationssökande grupp och för en yngre generation är både informationssökning samt sociala nätverk över Internet ett vanligt inslag i vardagen. Föräldraparen har idag möjlighet att både söka detaljerad information om graviditets och förlossningsfrågor, fråga om råd samt berätta och diskutera om hela sin graviditetstid "online".

Jag vill ta reda på hur Internetanvändandet påverkar barnmorskans yrkesroll. Upplever barnmorskan att föräldrarna blivit mer upplysta och pålästa i och med Internets intåg? Vad betyder det för barnmorskan om hon/han är identifierbar som individ i en förlossningsberättelse publicerad på Internet? I vilken utsträckning är barnmorskekåren medveten om dessa förändringar?

För att besvara dessa frågeställningar önskar jag genomföra en enkät bland barnmorskorna, bland annat på er enhet. Enkäten genomförs anonymt, och beräknas ta ca 10 minuter att besvara. Enkäten kommer att genomföras via Internet.

Enkäten kommer att genomföras mellan den 28/11 och 8/12. Jag är tacksam om ni kan skicka mig en lista på epostadresser till barnmorskor på dessa två enheter, så skickar jag ut enkäten direkt till dem. Om ni hellre önskar så skickar jag ett epostbrev till en central kontaktperson som kan distribuera enkäten till personalen.

För mer information, kontakta gärna mig på mejl (christin.myrberger.050@student.ki.se) eller min handledare vid Karolinska Institutet, Eva Nissen (eva.nissen@ki.se). Ni kan också nå mig på telefon på [REDACTED]. Jag bifogar även mitt PM för magisteruppsatsen.

Jag uppskattar om ni svarar på detta mejl senast fredagen den 28:e november och meddelar om jag får genomföra enkäten hos er.

Naturligtvis skickar jag gärna den färdiga uppsatsen om intresse finns. Den beräknas bli klar under januari 2009.

Med vänliga hälsningar

Christin Myrberger

Barnmorskestudent vid Karolinska Institutet.

christin.myrberger.050@student.ki.se

Bilaga 4 – Brev till barnmorskor

Hej!

Jag heter Christin Myrberger och går tredje terminen på barnmorskeprogrammet vid Karolinska Institutet. Inför min magisteruppsats har jag varit i kontakt med [Ansvarets namn] och fått möjlighet att skicka ut en frågeenkät till barnmorskorna vid er enhet. Genom att "klicka" på länken nedan så kommer ni direkt till frågeenkäten. Jag önskar om möjligt få in era svar senast nästa vecka, helst före den 12/12. Enkäten genomförs anonymt, och beräknas ta ca 10 minuter att besvara.

Länken till enkäten är: [\[länk till enkätformulär online\]](#) - klicka på den för att besvara enkäten.

Uppsatsen handlar om hur blivande och nyblivna föräldrar använder Internet och hur detta påverkar barnmorskerollen.

Upplever barnmorskan att föräldrarna blivit mer upplysta och pålästa i och med Internets intåg? Vad betyder det för barnmorskan om hon/han är identifierbar som individ i en förlossningsberättelse publicerad på Internet? I vilken utsträckning är barnmorskekåren medveten om dessa förändringar?

För mer information, kontakta gärna mig på mejl (christin.myrberger.050xstudent.ki.se). Ni kan också nå mig på telefon på [redacted].

Naturligtvis skickar jag gärna den färdiga uppsatsen om intresse finns. Den beräknas bli klar under januari 2009.

Med vänliga hälsningar

Christin Myrberger

Barnmorskestudent vid Karolinska Institutet.

christin.myrberger.050xstudent.ki.se
[redacted]

Bilaga 5 – Översikt av några sajter

Namn	Länk	Födelse- annons	Fakta att läsa	Fråga expert	Öppet diskussionsforum	Berättelser / Blogg	Förlossnings- berättelser	Ägare
Allt för föräldrar	www.alltforforaldrar.se	fotogalleri, olika kategorier	Ja	Ja	diskussionsforum går att läsa, bara medlemmar kan svara	Ja	Ja	Medie- och marknadsföringsföretag
Allt om barn	www.alltombarn.se	Nej	Ja	Ja	diskussionsforum går att läsa, bara medlemmar kan svara	Ja	Ja	Chefredaktör och ansvarig utgivare + reportrar. Drivs av tidningen Allt om barn.
BabyBoom	www.babyboom.nu	Nej	Ja	Nej	diskussionsforum går att läsa, bara medlemmar kan svara	Ja	Ja	Framgår ej, anonym ägare.
Babycenter	www.babycenter.com	fotogalleri	Ja	Ja	diskussionsforum går att läsa, bara medlemmar kan svara	Ja	Ja	Babycenter.com, finns i flera länder, på flera språk
Familjeliv	www.familjeliv.se	fotogalleri	Ja	Nej	diskussionsforum går att läsa, bara medlemmar kan svara, även slutna diskussioner	Ja	Ja	Privatägt, Familjeliv ägs av Familjeliv Media AB
Familjelucky.se	www.familjelucky.se	Ja	Ja	Nej	diskussionsforum går att läsa, bara medlemmar kan svara	Ja	Ja	Sajten ägs och drivs av SweetWorld AB
Föräldrakanalen	www.kanalen.org/foraldrar/	Nej	Ja	Nej	diskussionsforum går att läsa, bara medlemmar kan svara	Ja	Ja	Enskilda personer som startat sidan
Gravid.se	www.gravid.se	Nej	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Privata ägare
Helsingborgs lasarett	www.helsingborgslasarett.se/patienterochanhoriga/sjukdomarochradgivning/graviditetforlossningefterforlossning.4.2ac9829d108e7756ad5800012728.html	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Helsingborgs lasarett, skane.se
INFPREG	www.infpreg.se	Nej	Ja	Enbart för personal inom hälso-och sjukvård	Nej	Nej	Nej	Icke kommersiell, experter arbetar ideellt, Karolinska Universitets sjukhus, Huddinge står bakom - finansierar,
Karolinska Universitets- sjukhuset	<a href="http://www.karolinska.se/templates/Di-
visionStart.aspx?id=72771&eps-
language=SV">www.karolinska.se/templates/Di- visionStart.aspx?id=72771&eps- language=SV	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Kvinnokliniken, Karolinska Universitets sjukhuset Solna,Huddinge
Keepaboo	www.keepaboo.com	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Anonym ägare
Libero.se	www.libero.se	Nej	Ja	Nej	diskussionsforum går att läsa, bara medlemmar kan svara	Ja	Ja	Libero
Mama	www.mama.nu	Nej	Artiklar	Nej	måste lämna e-postadress	Ja	Ja	Bonnier Tidskrifter AB, nätupplaga av tidning
Minbebis	www.minbebis.com	Ja	Ja	Ja	diskussionsforum går att läsa, bara medlemmar kan svara	Ja	Ja	Ägs av "Min Bebis och Jag", privatägt
NioMånader	www.niomanader.se	Ja	Ja	Nej	kan kommentera	Ja	Ja	Ideell sida av privatperson, dock reklam

Namn	Länk	Födelse- annons	Fakta att läsa	Fråga expert	Öppet diskussionsforum	Berättelser / Blogg	Förlossnings- berättelser	Ägare
Pampers	www.pampers.se	Nej	Ja	Ja	diskussionsforum går att läsa, bara medlemmar kan svara	Ja	Ja	Procter & Gamble
PåSmällen	www.pasmallen.se	fotogalleri	Ja	Nej	Nej	Ja	Ja	Ägs och drivs av pepino design. Privatägt
Sjukvårdsrådgivning en:Barn och föräldrar - Graviditeten vecka för vecka	http://www.sjukvardsradgivning.se/artikel.asp?CategoryID=19946	Nej	Ja	Ja	Nej			Landstingen och regionerna i samverkan
Webbisar.se	www.webbisar.se	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja	Privat ägare
Vi föräldrar	www.viforaldrar.se	Ja	Ja	Ja	diskussionsforum, går att skriva om man lämnar ut e- postadress	Ja	Ja	Vi Föräldrar/Bonnier Tidskrifter AB
GrowingPeople	www.growingpeople.se	Nej	Ja	Ja	diskussionsforum går att läsa, bara medlemmar kan svara	Nej	Nej	GrowingPeople AB ägs idag av Medströms Invest AB, Tor Lindberg, Lars H Bruzelius, de anställda, Industriellt Utvecklingscentrum i Skåne AB och ett större antal privatpersoner.